

Thuisverpleging

Goed verzorgd in je eigen omgeving

Onafhankelijke
Ziekenfondsen

GOED VERZORGD IN JE EIGEN OMGEVING

Thuisverpleging is voor hulpbehoevenden vaak een lichtpunt in een moeilijke periode.

Er bestaan verschillende vormen van thuisverpleging. Soms komt een verpleegkundige aan huis voor een eenvoudig spuitje, in andere gevallen voor langdurige verzorging.

De rol van de thuisverpleegkundige is veel breder dan het louter verstrekken van verpleegkundige verzorging. Voor sommige alleenstaanden is dit bezoek één van de weinige sociale momenten op een dag. Ook voor het gezin of de familie van de patiënt kan de thuisverpleegkundige een vertrouwenspersoon zijn.

Deze brochure is een leidraad voor personen die in aanmerking komen voor thuisverpleging en hun omgeving. Ze gaat dieper in op de verschillende vormen van thuisverpleging, de forfaits en de vergoeding ervan.

Blijf je toch met vragen of problemen zitten? Dan staan de medewerkers van de dienst maatschappelijk werk van je ziekenfonds voor je klaar. Aarzel niet om een beroep op hen te doen.

WAT IS THUISVERPLEGING?

Thuisverpleging omvat alle verpleegkundige verstrekkingen in de thuisomgeving. Dat gaat van een dagelijkse inspuiting over wondverzorging tot een resem van verzorgende taken, zowel overdag als 's nachts. Specifiek gaat het om basisverstrekkingen, technische verstrekkingen en specifieke technische verstrekkingen.

De thuisverpleegkundige besteedt ook aandacht aan de familiale, psychologische en sociale situatie van de patiënt.

De meeste personen die een beroep doen op thuisverpleging:

- herstellen van een ziekenhuisopname, een ziekte of ongeval,
- hebben door een chronische ziekte of handicap langdurige verzorging nodig.

Behalve voor hygiënische verzorging (toilet, zie p. 8), is voor thuisverpleging altijd een medisch voorschrift van een arts nodig.

De thuisverpleegkundige moet over elke patiënt **een verpleegdossier** opstellen en bijhouden. Dit dossier bevat:

- de identificatiegegevens van de patiënt
- de evaluatie van de afhankelijkheidsgraad, indien van toepassing (zie p. 10)
- de inhoud van het voorschrift voor verpleegkundige verzorging
- de planning en evaluatie van de verzorging
- alle verpleegkundige verzorging die voor elke verzorgingsdag verleend wordt voor de zorgforfaits
- de gegevens van de behandelende arts en de verpleegkundige(n)

DE THUISVERPLEEGKUNDIGE

Een **thuisverpleegkundige** heeft een diploma verpleegkunde. Zoals alle verpleegkundigen is hij of zij erkend door de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid. Daarnaast heeft een thuisverpleegkundige ook nog een aparte erkenning van het RIZIV (Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering).

Thuisverpleegkundigen werken in dienstverband of als zelfstandige en kunnen deel uitmaken van een groepspraktijk.

Als ze verbonden zijn (zie p. 12), bieden ze allemaal dezelfde dienstverlening aan dezelfde tarieven met tegemoetkomingen van je ziekenfonds.

Sommige thuisverpleegkundigen hebben een specialisatie die hen, in tegenstelling tot gewone verpleegkundigen, toelaat bepaalde verstrekkingen uit te voeren zoals wondverzorging of diabeteszorg.

Welke taken voert een thuisverpleegkundige uit?

- verbanden verversen
- insputtingen geven
- plaatsen van en toezicht houden op een baxter
- drukkousen of een ander compressieverband aan- en/of uitdoen
- oogdruppels of oogzalf aanbrengen
- blaassondage, -instillatie en -spoeling uitvoeren
- darmspoeling uitvoeren,...

Een aantal thuisverpleegteams werkt eveneens met **zorgkundigen**. Deze vallen onder de verantwoordelijkheid van een verpleegkundige. Die kan hen een aantal taken delegeren. Zorgkundigen werken voorlopig enkel in de vorm van een pilootproject.

Welke taken voert een zorgkundige uit?

- mondverzorging
- hygiënische verzorging
- hulp bij de inname van geneesmiddelen via orale weg
- vocht- en voedseltoediening via orale weg
- meten van de polsslag en de lichaamstemperatuur,...

Bij thuisverpleegteams zonder zorgkundigen worden deze taken eveneens uitgevoerd door thuisverpleegkundigen.

Voor huishoudelijke taken zoals strijken, boodschappen doen, poetsen en koken, kan je de hulp inroepen van andere thuiszorgdiensten. Vraag hiervoor meer uitleg aan de dienst maatschappelijk werk van je ziekenfonds.

HOE WORDT DE THUISVERPLEEGKUNDIGE VERGOED?

Thuisverpleegkundigen rekenen hun verzorging aan per technische verstrekking of met een dagforfait voor alle geleverde verstrekkingen op één dag.

Per technische verstrekking

Een **technische verstrekking** kan zijn:

- het toedienen van geneesmiddelen door inspuiting of zalf
- wondverzorging
- hygiënische verzorging (toilet)
- verzorging van de blaas (sondage, spoeling)
- het plaatsen of verwijderen van een verblijfskatheter

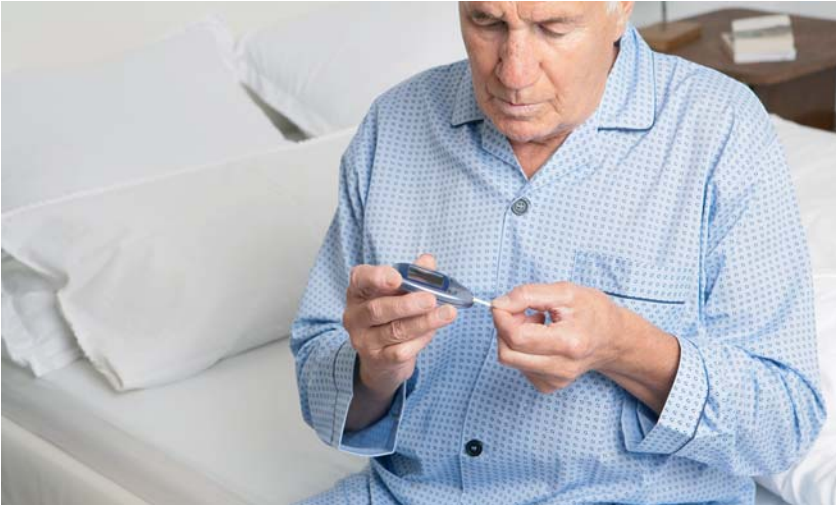
Een **toilet of hygiënische verzorging** omvat alle verzorging met betrekking tot de hygiëne, preventie en het verplaatsen van de patiënt.

Samen met een technische verstrekking mag een verpleegkundige een **basisverstrekking** aanrekenen.

De basisverstrekking is een handeling die automatisch bij elke verzorging hoort:

- observatie
- de planning van de behandeling
- begeleiding van de patiënt en zijn omgeving
- het opmaken en het bijhouden van het verpleegdossier
- de verplaatsing (uitgezonderd in sommige plattelandstreken met grote verplaatsingsafstanden, waar de verplaatsingskosten extra worden aangerekend)

Voor technische verstrekkingen en basisverstrekkingen bestaat een dagplafond. Een thuisverpleegkundige mag niet meer aanrekenen dan dit maximumbedrag per dag, ongeacht het aantal bezoeken en verpleegkundigen.

Met een dagforfait

Dit betekent dat de thuisverpleegkundige een vast bedrag per dag aanrekent, onafhankelijk van het aantal bezoeken of verstrekkingen.

Voor specifieke technische verstrekkingen

Tot de specifieke technische verstrekkingen behoren:

- het aanleggen van en het toezicht op een perfusie
- de toediening van en het toezicht op parenterale voeding
- de toediening van medicatie via een epidurale katheter bij langdurige pijnbestrijding

Voor zwaar zorgafhankelijke personen

Wanneer de patiënt in een bepaalde mate zorgafhankelijk is, rekent de thuisverpleegkundige de verzorging eveneens aan via een dagforfait. Dit omvat zowel de basisverstrekkingen als het gros van de technische verstrekkingen.

De thuisverpleegkundige bepaalt de zorgafhankelijkheid met behulp van de **'Katz-schaal'**. Deze evaluatiemethode geeft de patiënt een score van 1 (geen hulp nodig) tot 4 (volledig zorgafhankelijk) voor zes criteria:

- zich wassen
- zich kleden
- zich verplaatsen
- mate van afhankelijkheid voor een toiletbezoek
- incontinentie
- mate van afhankelijkheid om te eten

Hoe meer hulp de persoon nodig heeft, des te hoger zijn afhankelijkheidsgraad, de score en het bijhorende forfait (A, B, C of PA, PB, PC).

Forfait A of PA	Forfait B of PB	Forfait C of PC
Je bent afhankelijk (score 3 of 4) voor: <ul style="list-style-type: none"> - wassen en - kleden en - verplaatsen en/of toiletbezoek 	Je bent afhankelijk (score 3 of 4) voor: <ul style="list-style-type: none"> - wassen en - kleden en - verplaatsen en - toiletbezoek en - incontinentie en/of eten 	Je bent afhankelijk (score 4) voor: <ul style="list-style-type: none"> - wassen en - kleden en - verplaatsen en - toiletbezoek En eveneens voor: <ul style="list-style-type: none"> - incontinentie en - eten Met voor één van deze twee criteria een score 4 en voor het andere minimum een score 3.
Je hebt recht op minstens één verpleegkundig bezoek per dag.	Je hebt recht op minstens één verpleegkundig bezoek per dag.	Je hebt recht op minstens twee verpleegkundige bezoeken per dag.
Voor alle forfaits moet je per verzorgingsdag minstens 1 hygiënische verzorging krijgen.		
Voor geen enkel forfait bestaat een maximum aantal bezoeken per dag. Meerdere bezoeken zijn dus mogelijk, zonder dat het te betalen bedrag wijzigt.		

Voorbeelden

- Je bent zwaar zorgafhankelijk en valt onder forfait C. Dit betekent dat de thuisverpleegkundige minstens twee maal per dag bij je langskomt en dat je recht hebt op minstens één hygiënische verzorging per dag.
- Je krijgt palliatieve verzorging en valt onder het forfait PA. Toch beweert je thuisverpleegkundige dat ze maar één keer per dag mag langskomen. Dit klopt niet, want het forfait bepaalt geen maximum aantal bezoeken per dag.

Voor palliatieve patiënten

Er bestaan specifieke dagforfaits PA, PB en PC voor palliatieve patiënten (een persoon die de forfaitaire tegemoetkoming palliatieve zorg krijgt van het ziekenfonds) naargelang de afhankelijkheidsgraad. Ze worden toegekend op basis van dezelfde criteria als de normale forfaits A, B en C (zie hierboven).

De verpleegkundige verzorging moet bovendien voldoen aan een aantal bijkomende criteria.

- De dienst moet een permanente opvang kunnen garanderen (24u/24u, 7 dagen per week).
- Men moet een beroep kunnen doen op een verpleegkundige, gespecialiseerd in palliatieve verzorging.
- Het verpleegkundig dossier moet een aantal extra gegevens bevatten zoals de pijnschaal en de contactgegevens van de familie.

Voor palliatieve personen die niet zwaar zorgafhankelijk zijn, mag naast de technische verstrekkingen een bijkomstig dagforfait (PN of PP) worden aangerekend.

Voor personen met diabetes

Thuisverpleegkundigen met een specialisatie in diabetes kunnen diabeteseducatie geven aan personen met diabetes die dagelijks één of meer insuline-inspuitingen nodig hebben.

Deze educatie wordt eveneens aangerekend in de vorm van een forfait. Ze is niet cumuleerbaar met:

- de revalidatieovereenkomst voor zelfregulatie van diabetes
- dagforfaits voor zwaar zorgafhankelijke of palliatieve patiënten
- een zorgtraject voor type 2 diabetes

De educatie is vooral gericht op de begeleiding, opleiding en opvolging van de patiënt. Ze gaat dieper in op:

- de manier waarop men het bloedsuikergehalte meet, leest en interpreteert
- de manier waarop men correct insuline inspuit
- enkele algemeenheden over diabetes

De handelingen die onder dit dagforfait vallen, mogen samen met gewone technische en specifieke technische verstrekkingen worden uitgevoerd. De afrekening gebeurt wel afzonderlijk.

Wens je meer informatie over een zorgtraject? Raadpleeg dan onze brochure 'Zorgtraject voor type 2 diabetes. Kom jij in aanmerking?' Je kan ze aanvragen bij je ziekenfonds.

HOE FACTUREERT DE THUISVERPLEEGKUNDIGE?

De verpleegkundige honoraria worden vastgelegd in de overeenkomstencommissie van de verpleegkundigen (overleg tussen verpleegkundigen, ziekenfondsen en RIZIV).

Verbonden thuisverpleegkundigen verklaren zich akkoord met de bepalingen van de overeenkomst, inclusief de tarieven, en moeten ze respecteren. Niet verbonden verstrekkers bepalen vrij hun vergoeding, behalve voor personen met verhoogde tegemoetkoming (RVW) of het Omnio-statuut. Voor hen moeten steeds de tarieven worden gerespecteerd.

Bovendien vermindert de tegemoetkoming van het ziekenfonds met 25% wanneer men een beroep doet op een niet-verbonden verstrekker, behalve voor personen met verhoogde tegemoetkoming (RVW) of het Omnio-statuut.

Er zijn twee factureringwijzen mogelijk:

Via een getuigschrift

De thuisverpleegkundige rekt de verzorging aan op basis van een getuigschrift van verstrekte hulp. Daarop staan de verleende verstrekkingen met een code vermeld.

Er bestaan verschillende modellen van het getuigschrift:

- inning voor rekening van de thuisverpleegkundige (**blauw getuigschrift**)
- inning voor rekening van derden (**groen getuigschrift** voor derdebetalers-regeling)
- verzamelgetuigschrift (**groen getuigschrift op A4-formaat**)

De verpleegkundige bezorgt het getuigschrift aan de patiënt binnen de maand na de maand waarin de verzorging plaats vond.

Dat getuigschrift moet samen met het voorschrift tijdig bij het ziekenfonds zijn. Na twee jaar vanaf het einde van de maand na de verstrekking mag het geen tegemoetkoming meer doen.

Voorbeeld

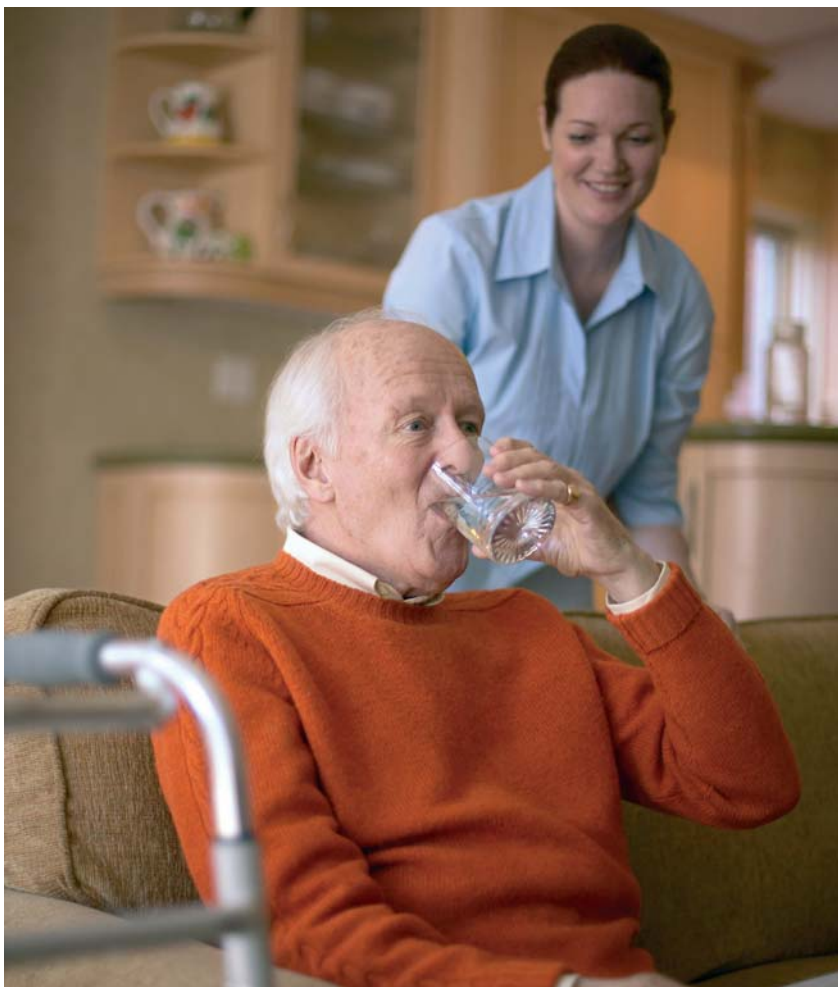
Krijg je thuisverpleging op 15 maart 2010, dan moet je dat getuigschrift ten laatste op 31 maart 2012 aan je ziekenfonds bezorgen.

Via de derdebetalersregeling

Indien de thuisverpleegkundige opteert voor een vergoeding met de derdebetalersregeling, dan rekent die de tegemoetkoming rechtstreeks aan het ziekenfonds aan. De patiënt betaalt dan enkel het remgeld aan de verpleegkundige, voor zover die om de betaling ervan vraagt (zie p. 14).

De meeste verpleegkundigen kiezen voor dit systeem zodat je niet de totale kost van de verzorging hoeft voor te schieten.

Enkel een verbonden verpleegkundige kan de derdebetalersregeling toepassen.

WAT BETAAL JE ZELF?

Op de meeste door het ziekenfonds terugbetaalde verpleegkundige verstrekkingen aan huis betaal je remgeld.

Het **remgeld** is het verschil tussen het vastgestelde tarief voor een verstreking en de tegemoetkoming van het ziekenfonds.

In de verpleegkundige thuiszorg is de inning van het remgeld niet verplicht. De thuisverpleegkundige kiest zelf of hij remgeld aanrekent of niet.

Patiënten met recht op verhoogde tegemoetkoming (RVV) of het Omnio-statuut betalen geen of een zeer laag remgeld.

Contacteer je ziekenfonds voor meer informatie over RVV of het Omnio-statuut.

Diabetespatiënten betalen geen remgeld op het 'verpleegkundig consult'.

Palliatieve patiënten betalen geen remgeld voor verpleegkundige verstrekkingen en de daaraan verbonden verplaatsingskosten, noch voor het 'verpleegkundig consult'.

Tijdens het **verpleegkundig consult** bepaalt de thuisverpleegkundige de verpleegkundige gezondheidsproblemen van de patiënt en de zorgdoelen, in overleg met de patiënt of zijn onmiddellijke omgeving. Die bevindingen worden toegevoegd aan het verpleegkundig dossier van de patiënt.

Het verplegingsmateriaal (verband, injectienaalden,...) is in de meeste gevallen niet inbegrepen in het honorarium van de verpleegkundige. De patiënt betaalt dit dus zelf.

WAT BETAALT JE ZIEKENFONDS?

Het ziekenfonds komt voor het grootste deel tussen in de kosten van de thuisverpleging.

Daarvoor gelden wel enkele voorwaarden:

- Er is een medisch getuigschrift nodig voor alle verpleegkundige verstrekkingen aan huis waarvoor het ziekenfonds een tegemoetkoming geeft.

Uitzondering:

Voor een toilet is geen voorschrift van een arts nodig. Het volstaat dat de thuisverpleegkundige binnen de tien dagen een kennisgeving stuurt naar de adviserend geneesheer van het ziekenfonds.

- Voor de verpleegkundige forfaits is het akkoord van de adviserend geneesheer van het ziekenfonds nodig. De thuisverpleegkundige neemt daarvoor de nodige stappen.

JE ZIEKENFONDS, EEN BELANGRIJKE PARTNER BIJ THUISVERPLEGING

Gemandateerde verpleegkundigen

Het RIZIV verplicht de adviserend geneesheer van het ziekenfonds om de afhankelijkheidsgraad (zie p. 10) te verifiëren bij een deel van de patiënten met een verpleegkundig forfait.

In de praktijk gebeurt dit door een door de adviserend geneesheer gemandateerde verpleegkundige.

Een bezoek van een gemandateerde verpleegkundige bij een patiënt thuis laat de adviserend geneesheer toe de afhankelijkheidsgraad van die persoon te evalueren en indien nodig het toegepaste forfait aan te passen.

Dat gebeurt op vraag van het RIZIV, na een klacht over de thuisverpleegkundige of na een willekeurige steekproef. Het bezoek wordt niet vooraf aangekondigd.

Dienst maatschappelijk werk

Heb je vragen over thuiszorg? Dan staan de medewerkers van de dienst maatschappelijk werk van je ziekenfonds klaar om je verder te helpen. Ze brengen je in contact met de verpleegkundigen en zijn je aanspreekpunt in geval van onduidelijkheden.

Uitleendienst

Voor thuisverpleging heb je behoefte aan verzorgingsmateriaal.

Je ziekenfonds beschikt over een uitgebreid aanbod aan paramedisch en gezondheidsmateriaal dat je aan voordelige tarieven kan ontlene of kopen.

Contacteer je ziekenfonds voor verdere details.

INFORMATIE

www.zorg-en-gezondheid.be

De website van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid.
Je kan er nagaan welke teams voor thuisverpleging
in jouw regio actief zijn.

www.zorgzoeker.be

Deze website biedt een overzicht van alle zorgverlening
in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

www.mloz.be

De website van de Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen.

Deze brochure is een uitgave van de
Onafhankelijke Ziekenfondsen.
Sint-Huibrechtsstraat 19
1150 Brussel

Redactie: Jan Dhondt, i.s.m.
Bert Corremans, Kathleen Breynaert
en Véronique Poriau

Opmaak: Luc De Weireld
Foto's: Isopix, Reporters

Tel.: 02 778 92 11
Fax: 02 778 94 04
E-mail: commu@mloz.be

Ondernemingsnummer:
411.766.483

Thuisverpleging

Goed verzorgd in je eigen omgeving

Verantwoordelijke uitgever: Pascal Mertens – Onafhankelijke Ziekenfondsen
St.-Huibrechtsstraat 19 • 1150 Brussel • 2009/12

Onafhankelijke Ziekenfondsen

de Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen groepeert:

